

Татко й дитятко

Дмитро Ткач

Петрик прийшов із школи і, втупившись очима в батькове коліно, пробубонів:

— Тату, тебе знову вчителька викликає...

Сидір Потапович повернув голову на товстій червоній шиї й насупився.

— Що ти там накоїв?

Петрик мовчав, зосереджено стежачи за мухою, яка повзла по батьковому коліні.

Ну, чого ж ти мовчиш, як пень? Чи хочеш, щоб я тебе зараз по морді тьопнув?

— Вона мені каже, що я не знаю уроку, а я їй кажу, що вона сама нічого не знає, тоді вона сказала, щоб я вийшов з класу і пішов до директора, а я їй тоді сказав, хай вона сама виходить з класу та йде хоч до директорші, якщо їй треба, а вона тоді...

— Чекай, чекай, що це ти зарядив, як з кулемета: "Я тоді... Вона тоді..."? А урок ти знав?

— Васька Стрючок гірше за мене, і то...

— Що це ще за Стрючок такий?..

— Це ми так дражнимо...

— Так кажеш, що він гірше?

— Гірше...

— А чого ж вона до тебе причепилася?

— Не знаю...

— Це чорт знає, що таке! — заgrimів Сидір Потапович. — Нервують дитину, смикають батьків, відривають од роботи. Для чого їх тримають у тій школі? За що їм гроші платять?.. Я піду!.. Піду! Тільки вони мене запам'ятають!..

Сидір Потапович був впливовою особою в місті. Петрик це добре знав і тому, задоволений наслідками переговорів з батьком, крутнувся на одній нозі, кинув у куток портфеля і побіг до матері, щоб дала попоїсти.

А Сидір Потапович, сповнений гніву, вийшов із дому й широкими рішучими кроками попростував до трамвая. Він був злий на шофера, який ось уже п'ятий день возиться з його машиною і ніяк відремонтувати не може; на вчителів, які потурбували його персону; на школу, до якої треба було їхати трамваем; на трамвай, який чомусь довго не підходив; на весь світ.

Нарешті, з-за рогу виринув битком набитий трамвай, і Сидір Потапович вибухнув новим зарядом гніву: "Не можуть вагонів пустити більше, щоб люди не сиділи один у одного на голові!" Зопалу він хотів було вскочити у трамвай через передню площадку, але водій зупинив його:

— Громадянине, прошу через задні двері. Тут входять тільки жінки з дітьми та інваліди.

Сидір Потапович поспішив до задніх дверей, лаючись на ходу:

— Повигадували: задні... передні... Тут хоч і здоровий, то інвалідом станеш!..

Біля задніх дверей було кілька чоловік, але Сидір Потапович, немов корабель воду, розгорнув усіх своїми могутніми грудьми і великим животом і поставив ногу на підніжку.

— Громадянине,— звернувся до нього дідусь з маленькою сивою борідкою і кушуватими бровами,— не порушуйте, будь ласка, порядку. Ви не один. Бачите, люди стоять, чекають...

— А звідки я знаю, чого ви тут стоїте? — заgrimів Сидір Потапович.— Може, ви просто свіжим повітрям дихаєте!

Він безцеремонно відштовхнув ліктем маленького дідка й зайшов до вагона. Дідок увійшов за ним, докірливо похитуючи головою:

— Погано вас виховали! Не поважаєте старших.□Всередині в Сидора Потаповича наче бомба розірвалася. Він

викотив і без того булькаті білі очі, так само, як викочував їх у своїй установі, коли кричав на підлеглих, і його важкий бас, як грім, покотився по всьому вагону:

— Подумаєш, цяця велика! Тільки й думаю про те, щоб кожній бороді реверанси робити! Ха! Я його не поважаю! Може, мене також не поважають...

— Мабуть, ні за що,— спокійно, не підвищуючи голосу, зауважив дідок.

— Вас є за що! Пристав, як шевська смола, та ще й каркає!..

— А ви все-таки чемніше себе поведіть... Не ображайте людину!.. — заговорили навколо пасажирів.

Сидір Потапович згадав, що трамвай — не його установа, змовк, постояв трохи, сопучи, як ковальський міх, і почав пробиратися до виходу...

У школу Сидір Потапович увірвався, як вихор.

— Де вона, та вчителька?..

За столом сиділа молоденька чорнява жінка й переглядала зошити. Вона зустріла Сидора Потаповича здивованим і трохи сполоханим поглядом. Він зрозумів той погляд і став ще хоробрішим.

— Викликали? Що тут у вас сталося, що не можете обійтися без мене?

— Ви батько Петрика? Дуже добре, що, нарешті, прийшли...— сказала вчителька, дізнавшись, з ким має справу.

— Добре? Ви вважаєте, що добре? А я думаю, що погано! Погано ви виховуєте наших дітей, бездари!..

— Але ж ваш Петрик — неможливий хлопчик. Він говорить мені грубості, і ви, як батько, не можете байдуже ставитись до його поведінки.

— А то вже моя справа, що я можу, а чого не можу. Ви ще молода мене вчити, голубонько! От навіть дитині не можете дати ради...

— Мені з вами важко говорити,— стримуючи тремтіння в голосі, промовила вчителька.— Ходіть до директора, може, він краще зуміє вам пояснити.

— Ходіть й до директора! Я не подивлюся, що він директор! Велике цабе! Ха! Подумаєш...

З цими словами Сидір Потапович відчинив двері до директорського кабінету,

переступив поріг і з роззявленим ротом остовпів на місці: за столом сидів той самий дідок з борідкою, з яким Сидір Потапович посварився в трамваї.

— Я... про сина... поговорити...— промимрив Сидір Потапович.

— Ні, шановний, поговоримо спочатку про вас,— посміхнувся директор.— А потім і про вашого сина...